

MR. D.R.A. GORIS LL.M / MR. T. KROEZE

Overzicht wijzigingen Nederlands mededingingsrecht in 2004-2005

Inleiding

Het mededingingsrecht ontwikkelt zich nog steeds in een snel tempo. Mede onder invloed van Europese regelgeving, zijn er regelmatig wets- en beleidswijzigingen terzake van het Nederlandse mededingingsrecht.

In dit artikel wordt een beknopt overzicht gegeven van de belangrijkste wijzigingen en vernieuwingen in de Mededingingswet en aanverwante regelgeving en beleidsdocumenten in de periode 2004-2005. Omdat beoogd wordt een algemeen overzicht te geven, zal niet worden ingegaan op meer sector-specifieke regelgeving en beleidsdocumenten, waaronder begrepen wordt alle richtsnoeren en bekendmakingen die betrekking hebben op de sanctieprocedures in de bouwsector.

Wet modernisering EG-mededingingsrecht¹

Op 1 augustus 2004 zijn een aantal belangrijke wijzigingen van de Mededingingswet van kracht geworden met de inwerkingtreding van de Wet Modernisering EG-mededingingsrecht.

Vervallen ontheffingsmonopolie

Voor inwerkingtreding van de Wet modernisering

EG-mededingingsrecht kon (uitsluitend) de directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit ('NMa') een ontheffing verlenen voor afspraken tussen ondernemingen die onder het kartelverbod zouden vallen. Een dergelijke ontheffing moest worden aangevraagd en een ontheffing kon niet terugwerken tot voor het tijdstip van de aanvraag. De NMa kon de ontheffing verlenen als de afspraak aan een viertal ontheffingsvoorwaarden voldeed.²

Net als het Europese mededingingsrecht waar het ontheffingsmonopolie van de Europese Commissie sinds 1 mei 2004 is afgeschaft, is ook het ontheffingsmonopolie van de NMa afgeschaft. Sinds 1 augustus 2004 is een afspraak van rechtswege vrijgesteld van het kartelverbod als aan de vier ontheffingsvoorwaarden wordt voldaan. Dat betekent dat de toets of aan deze voorwaarden is voldaan, voortaan niet alleen door de NMa kan worden uitgevoerd maar bijvoorbeeld ook door rechters die in een civiele procedure moeten oordelen over de geldigheid van een afspraak in het licht van het kartelverbod.

De wijziging brengt tevens met zich mee dat het vanaf augustus 2004 niet langer mogelijk is om een ontheffing te vragen bij de NMa.³ Partijen zijn der-

1 Wet van 30 juni 2004 tot wijziging van de Mededingingswet en van enige andere wetten in verband met de implementatie van EG-verordeningen 1/2003 en 139/2004 (Wet modernisering EG-mededingingsrecht). *Stb.* 2004, nr. 345.

2 Deze voorwaarden zijn dat (a) de afspraak moest leiden tot verbeteringen in bijvoorbeeld productie of distributie, (b) een billijk aandeel van deze voordelen moest ten goede komen aan de eindgebruikers, (c) de afspraak mocht geen beperkingen bevatten die niet noodzakelijk waren, en (d) er moest voldoende restconcurrentie overblijven.

3 Reeds door de NMa verleende ontheffingen blijven overigens wel gedurende een periode van (maximaal) vijf jaar geldig.

halve genoodzaakt om zelf te beoordelen of een afspraak aan de voorwaarden voor de wettelijke vrijstelling voldoet. De NMa heeft aangegeven dat bij toetsing of aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan worden aangesloten bij de richtsnoeren die door de Europese Commissie zijn gepubliceerd over de toepassing van de wettelijke uitzondering van artikel 81, lid EG-verdrag.⁴ Verder kan bij de beoordeling gebruikgemaakt worden van de richtsnoeren die de Europese Commissie heeft gepubliceerd over de beoordeling van horizontale en verticale overeenkomsten en de NMa-richtsnoeren samenwerking bedrijven (zie verder in dit artikel).

Boete niet-medewerking

Een voor de praktijk belangrijke wijziging betreft de verhoging van de maximale boete die de NMa kan opleggen bij het niet meewerken aan een onderzoek door de NMa. Op grond van artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht is eenieder verplicht mee te werken aan het onderzoek door de NMa. Deze verplichting geldt niet alleen voor leidinggevenden van de onderneming die wordt onderzocht, maar ook bijvoorbeeld voor (oud-)werknemers en zelfs voor derde partijen. Bij de overtreding van de medewerkingsplicht kan de NMa een boete opleggen. De maximale hoogte van deze boete was tot 1 augustus 2004, € 22.500. Ter verhoging van de afschrikwekkende werking is de maximumboete voor overtreding van de medewerkingsplicht (aan ondernemingen en personen) verhoogd naar € 450.000, dan wel (bij ondernemingen) indien dat meer is, 1% van de omzet van de betreffende onderneming in het voorafgaande boekjaar.

Onderzoeksbevoegdheden bij bijstand Europese Commissie

Verder zijn met de Wet modernisering EG-mededingingsrecht bepalingen ingevoerd over het verlenen van ondersteuning aan de Europese Commissie bij de uitvoering van inspecties in Nederland. Bij verlening van ondersteuning aan de Europese Commissie moet onderscheid worden gemaakt tussen verlening van bijstand door NMa-ambtenaren aan de (ambtenaren van de) Europese Commissie bij inspecties die zij in Nederland uitvoeren enerzijds en het uitvoeren van inspecties op verzoek van de Europese Commissie (dus buiten aanwezigheid van ambtenaren van de Europese Commissie) anderzijds. Indien

NMa-ambtenaren bijstand verlenen, beschikken zij net als de ambtenaren van de Europese Commissie die zij bijstaan, over de bevoegdheden die voortvloeien uit de Europese kartelverordening.⁵ Bij het uitvoeren van inspecties op verzoek van de Europese Commissie beschikken de NMa-ambtenaren uitsluitend over de bevoegdheden waarover zij ook beschikken bij onderzoek op grond van de Mededingingswet. Dit is van belang omdat de Europese Commissie – anders dan de NMa op grond van de Mededingingswet – bevoegd is om over te gaan tot een doorzoeking van bedrijfsruimtes (zoals het zelfstandig openen en doorzoeken van kasten en bureaus). Bovendien kan de Europese Commissie ook inspecties uitvoeren in privé-woningen van bestuurders en andere personeelsleden van ondernemingen. NMa-ambtenaren die de Europese Commissie bijstaan bij inspecties, beschikken dus in dat geval ook over deze bevoegdheden, terwijl zij daarover niet beschikken bij onderzoeken op grond van de Mededingingswet of op verzoek van de Europese Commissie.⁶ Bij doorzoeken van bedrijfsruimtes zonder toestemming van de betreffende onderneming en voor onderzoek van privé-woningen is overigens wel een machtiging van de rechter-commissaris vereist.

Optreden als 'amicus curiae'

Ten slotte bevat de wet een procedurele regeling voor interventies (op eigen initiatief of op verzoek van de rechter) door de Europese Commissie en door de NMa als 'amicus curiae' in procedures bij de Nederlandse rechter waarin de artikelen 81 en 82 van het EG-verdrag aan de orde zijn. Dit is een uitwerking van de regeling die is opgenomen in de Europese kartelverordening die dient ter verzekering van eenvormige uitlegging van het Europese mededingingsrecht door de nationale rechters. De NMa heeft richtsnoeren opgesteld over de wijze waarop zij met de bevoegdheid tot interventie zal omgaan.⁷ Het uitgangspunt daarbij is dat de NMa zich terughoudend zal opstellen en in beginsel alleen van de bevoegdheid gebruik zal maken in zaken die in hoger beroep aanhangig zijn. Van interventie kan verder slechts sprake zijn in zaken waarin de NMa zelf geen partij is en waarin een rechtsvraag aan de orde is met betrekking tot de interpretatie van artikel 81 en/of 82 EG-verdrag. Om opmerkingen te kunnen formuleren zal de rechter alle op de zaak betrekking hebbende stuk-

4 Mededeling van de directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit 'Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 6, lid 3 van de Mededingingswet'.

5 Verordening 1/2003, PbEG L 1, 4 januari 2003.

6 Althans nog niet. De invoering van soortgelijke bevoegdheden onder Nederlands recht wordt onderzocht.

7 Richtsnoeren Amicus Curiae, d.d. 13 augustus 2004.

ken aan de NMa verstrekken. De (overigens niet-bindende) opmerkingen van de NMa worden, nadat de uitspraak bekend is gemaakt, ontdaan van vertrouwelijke informatie, gepubliceerd op de website van de NMa.

ZBO-wet

Tot voor kort was de NMa een 'buitendienst' van het Ministerie van Economische Zaken. De directeur-generaal die aan het hoofd stond van de dienst was een ambtenaar bij het Ministerie van Economische Zaken en was uit dien hoofde verantwoordelijk verschuldigd aan de minister. In deze situatie is op 1 juli 2005 verandering gekomen met de inwerkingtreding van de ZBO-wet. Vanaf die datum is de NMa een zelfstandig bestuursorgaan met aan het hoofd niet langer een directeur-generaal, maar een raad van bestuur bestaande uit drie leden.

Het belangrijkste gevolg van de wijziging van de status van de NMa is dat de minister van Economische Zaken niet langer de bevoegdheid heeft om aanwijzingen te geven aan de NMa met betrekking tot de uitoefening van diens bevoegdheden in individuele gevallen. Wel blijft de minister bevoegd om beleidsregels vast te stellen met betrekking tot de uitoefening van de aan de NMa toegekende bevoegdheden, en blijft de NMa algemene en financiële verantwoordelijkheid verschuldigd aan de minister. Doel van deze statuswijziging was onder meer om de onafhankelijkheid van de oordeelsvorming van de NMa te verzekeren in het bijzonder bij politiek gevoelige kwesties.

Naast de ZBO-status van de NMa is met de ZBO-wet de mogelijkheid ingevoerd om bij algemene maatregel van bestuur regels vast te stellen over vergoedingen die verschuldigd zijn voor het geven van bepaalde beschikkingen. Dit zal in de praktijk kunnen betekenen dat er in de toekomst 'filing fees' verschuldigd kunnen worden bij de verplichte melding van een voorgenomen overname, fusie of joint venture bij de NMa op grond van de fusiecontroleregels. Anders dan in sommige andere Europese landen zijn aan het indienen van een melding op dit moment geen kosten verbonden.

Wet rechtstreeks beroep

Rechtstreeks beroep

De hoofdregel van de Algemene wet bestuursrecht is dat tegen een besluit van een bestuursorgaan eerst

bezwaar moet worden ingesteld bij datzelfde bestuursorgaan alvorens beroep kan worden ingesteld bij de rechter. Deze regeling gold ook voor (sanctie)besluiten van de NMa, waar de bezwaarprocedure veelal als een weinig zinvolle formaliteit werd ervaren (gesproken werd van een 'rituele dans') voordat beroep op een onafhankelijke rechter mogelijk was.

De Wet rechtstreeks beroep die op 1 september 2004 in werking is getreden, heeft een belangrijke uitzondering op deze hoofdregel ingevoerd. Op grond van deze wet kunnen belanghebbenden een verzoek indienen bij het betreffende bestuursorgaan om de bezwaarfase over te slaan. Als alle betrokken belanghebbenden een dergelijk verzoek indienen en het bestuursorgaan met dit verzoek instemt, kan de bezwaarfase worden overgeslagen en staat rechtstreeks beroep open bij de rechter. Het bestuursorgaan kan instemmen met het verzoek als de zaak daartoe geschikt is, bijvoorbeeld als de wederzijdse standpunten duidelijk zijn, er geen mogelijkheden zijn een geschil op te lossen en geen sprake is van gebreken die in de bezwaarprocedure nog kunnen worden opgelost.

Volgens de NMa zijn sanctiebesluiten, vanwege de uitgebreide voorbereidingshandelingen⁸, doorgaans geschikt voor het overslaan van de bezwaarprocedure. De NMa heeft daarom aangegeven bij sanctiebesluiten in mededingingszaken een verzoek om rechtstreeks beroep bij de rechtbank Rotterdam in beginsel te zullen honoreren en slechts in uitzonderingssituaties af te wijzen. Andere besluiten worden per geval beoordeeld of die zich lenen voor rechtstreeks beroep.⁹

Werkwijze NMa

Bij de inwerkingtreding van de Wet rechtstreeks beroep heeft de NMa haar interne procedures rond sanctiebesluiten aangepast. Aanleiding hiervoor is niet alleen de Wet rechtstreeks beroep, maar ook de eerdere wijzigingen van de Mededingingswet op grond waarvan niet langer een ontheffing(saanvraag) vereist is om een beroep te kunnen doen op de wettelijke vrijstelling. Dat betekent ten eerste dat de beoordeling of aan de vrijstellingsvoorwaarden wordt voldaan nu een integraal onderdeel vormt van de sanctieprocedure. Verder legt de NMa voortaan voorafgaand aan het formele uitbrengen van het rapport (de tenlastellegging waarmee de sanctieprocedure aanvangt) het

8 Belanghebbenden krijgen na het uitbrengen van het rapport de mogelijkheid om alle onderliggende stukken in te zien, een schriftelijke zienswijze in te dienen en in een hoorzitting ook mondeling hun zienswijze kenbaar te maken.

9 Met uitzondering van besluiten in fusiecontrole zaken waar rechtstreeks beroep al het uitgangspunt was.

feitencomplex waarvan in dit rapport wordt uitgegaan voor aan de betrokken partijen. Deze partijen worden in de gelegenheid gesteld om aan te geven of dit feitencomplex aanvulling behoeft en/of onjuistheden bevat. Eerst daarna wordt het rapport vastgesteld en uitgebracht, waarmee de onderzoeksfase wordt afgesloten en de sanctiefase ingaat waarin partijen een verdediging kunnen voeren.

Beleidsregels NMa

Richtsnoeren Clementietoezegging

Op 28 april 2004 publiceerde de NMa een wijziging van de Richtsnoeren Clementietoezegging. Op grond van deze richtsnoeren kan een onderneming die bij de NMa melding maakt van een mededingingsbeperkende afspraak of gedraging waar deze onderneming bij betrokken is, een korting krijgen op een op te leggen boete. De hoogte van de korting (die kan oplopen tot 100%) is afhankelijk van de vraag of de NMa al een onderzoek was gestart naar de betreffende gedraging en of de onderneming als eerste melding maakt van de gedraging.

De wijzigingen van de Richtsnoeren strekken ertoe dat een clementieverzoek nu ook kan gelden voor een overtreding van de Europese mededingingsregels voorzover deze door de NMa worden toegepast. Verder is een regeling opgenomen over de voorwaarden waaronder de NMa door een clementieverzoeker verstrekte gegevens kan uitwisselen met de Europese Commissie en andere nationale mededingingsautoriteiten binnen de EU. Uitgangspunt is dat dit alleen plaatsvindt met toestemming van de clementieverzoeker. Geen toestemming is echter vereist als (a) de andere mededingingsautoriteit ook eenzelfde clementieverzoek heeft ontvangen van dezelfde aanvrager, (b) schriftelijk wordt gegarandeerd dat de informatie niet wordt gebruikt voor oplegging van een sanctie aan de aanvrager, of (c) als de NMa de andere autoriteit verzoekt om een inspectie of ander onderzoek te verrichten in de lidstaat waar die autoriteit is gevestigd.

Spelregels concentratiezaken

De 'Spelregels bij concentratiezaken' van 15 juli 2005 bevatten vooral praktische informatie over de wijze waarop fusiecontrolezaken door de NMa worden behandeld. De spelregels vormen voornamelijk een vastlegging van de bestaande praktijk van de NMa en bevatten niet veel nieuwigheden. In het document worden uiteenlopende onderwerpen behandeld. Zo wordt uitgebreid ingegaan op de vraag

hoe de NMa omgaat met informele zienswijzes (bijvoorbeeld bij vragen die van belang zijn voor het vaststellen of een transactie bij de NMa moet worden gemeld), hoe een verzoek tot een informele zienswijze moet worden ingediend en wat de status van een informele zienswijze is. Verder wordt onder meer ingegaan op de werkwijze bij de verschillende fasen van een fusiemeldingstraject (van pre-notificatie tot vergunningaanvraag), en hoe wordt omgegaan met betrokkenheid van derde partijen, vertrouwelijkheidskwesties en publiciteit.

Richtsnoeren samenwerking bedrijven

Op 7 april 2005 heeft de NMa een vernieuwde versie gepubliceerd van de Richtsnoeren Samenwerking Bedrijven. In deze Richtsnoeren geeft de NMa aan hoe zij bepaalde vormen van samenwerking tussen (concurrerende) ondernemingen mededingingsrechtelijk beoordeelt. De nieuwe versie bevat voornamelijk verduidelijkingen en nuanceringen ten opzichte van de oudere versie (uit 2001).

Een belangrijke nuancering betreft de beoordeling van erkenningsregelingen. Bij een erkenningsregeling moeten activiteiten van een onderneming aan een aantal kwalitatieve criteria voldoen, waarna deze onderneming zich 'erkend' mag noemen en dit bijvoorbeeld middels een keurmerk of logo kenbaar mag maken (bijvoorbeeld Keurslagers, BOVAG garages etc.). Lidmaatschapseisen van brancheorganisaties kunnen in de praktijk ook als erkenningsregeling uitwerken en worden dan op dezelfde wijze beoordeeld. Uit de oude richtsnoeren leek voort te vloeien dat als het gezamenlijke marktaandeel van de bij de erkenningsregeling betrokken ondernemingen hoger was dan 20%, een erkenningsregeling aan allerlei vereisten moest voldoen. In de nieuwe tekst wordt duidelijk gemaakt dat als door potentiële afnemers (vrijwel) geen belang wordt gehecht aan deelname door hun leverancier aan de erkenningsregeling, aan dergelijke aanvullende eisen niet hoeft te worden voldaan, ongeacht het gezamenlijk marktaandeel van de deelnemers. Nieuw is verder dat er een hoofdstuk is opgenomen over de mededingingsrechtelijke beoordeling van gedragscodes die bijvoorbeeld door een branche worden opgesteld ter voorkoming van regels van overheidswege. Dergelijke gedragscodes zijn in het algemeen toegestaan als zij slechts regels bevatten ter handhaving van fatsoensnormen, professionele waardigheid en kwalificaties of kwaliteiten die noodzakelijk zijn voor een goede beroepsuitoefening. Zij mogen echter geen middel vormen om direct of indirect afspraken te maken over concurrentiepara-

meters (zoals prijzen) of ter verdeling van klanten.

Toekomstige wijzigingen naar aanleiding van evaluatie Mededingingswet

In 2002 is de Mededingingswet middels uitgebreide rapporten door het ministerie van Economische Zaken geëvalueerd. Mede naar aanleiding van deze evaluatie is op 8 april 2005 een wetsvoorstel 'Wijzigingen van de Mededingingswet als gevolg van de evaluatie van die wet' bij de Tweede Kamer ingediend.¹⁰ De belangrijkste onderwerpen uit dit voorstel worden hieronder kort besproken.

Fusiecontrole

Met het wetsvoorstel wordt beoogd de Nederlandse regelgeving op het gebied van fusiecontrole weer op één lijn te brengen met de Europese regels. Ten eerste wordt (eindelijk) het verschil in behandeling van joint ventures opgeheven.¹¹ Op grond van de huidige Mededingingswet moet de oprichting van een joint venture worden gemeld bij de NMa als deze (a) duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid vervult, én, (b) er niet toe leidt dat de oprichtende ondernemingen hun marktgedrag coördineren. Vooral dat tweede vereiste leidde in de praktijk vaak tot een ingewikkelde en ook onzekere beoordeling. Dat is onwenselijk omdat de toepassing van de meldingsverplichting daarvan afhangt. Daarom is dit tweede vereiste in de Europese regels geschrapt en met de wijziging wordt dit ook geschrapt uit de Mededingingswet.

Een tweede belangrijke wijziging in de fusiecontroleregels betreft het materiële criterium op basis waarvan gemelde overnames en joint ventures worden getoetst. Op grond van het huidige artikel 37 Mededingingswet beoordeelt de NMa of als gevolg van die aangemelde transactie een economische machtspositie kan ontstaan of worden versterkt, die tot gevolg heeft dat de mededinging op de Nederlandse markt op significante wijze wordt belemmerd. Omdat de nadruk bij die beoordeling ligt op de vraag of een machtspositie ontstaat, wordt primair gekeken naar de marktpositie en de mogelijke marktmacht van de onderneming die door de transactie ontstaat. Volgens het nieuwe artikel 37 moet de NMa beoordelen of de transactie een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze zou kunnen belemmeren, onder meer doordat de transactie resulteert in het ontstaan

of de versterking van een economische machtspositie. Door deze herformulering komt bij de materiële beoordeling van de gevolgen van een transactie de nadruk meer te liggen op de effecten die de transactie heeft op de mededinging. De beoordeling of een machtspositie ontstaat of wordt versterkt is daaraan ondergeschikt. Dit biedt de NMa derhalve meer ruimte om rekening te houden met andere factoren dan de marktpositie van de nieuwe onderneming, zoals bijvoorbeeld de wijziging van de marktstructuur die door een transactie teweeg wordt gebracht. Op basis van deze nieuwe toets kan de NMa een transactie blokkeren, ook als deze niet leidt tot het ontstaan of de versterking van een machtspositie, of zelfs als deze niet leidt tot het ontstaan van de grootste marktpartij.

Ten slotte wordt met het wetsvoorstel de huidige praktijk van de NMa gecodificeerd op het gebied van 'gerelateerde transacties'. Onder de huidige Mededingingswet is het in theorie mogelijk om transacties op te knippen zodat de verschillende opeenvolgende kleinere transacties afzonderlijk beneden de omzetrempels blijven waarboven de meldingsplicht geldt. In de praktijk gaat de NMa er echter van uit dat als transacties economisch of juridisch verbonden zijn en derhalve onderlinge samenhang vertonen, deze als een en dezelfde concentratie worden beoordeeld. Dit wordt nu ook in de Mededingingswet opgenomen. Deze regeling wijkt overigens af van de Europese regeling, op grond waarvan transacties tussen dezelfde partijen die plaatsvinden binnen een periode van twee jaar, als één transactie worden beschouwd.

Sanctionering procedurele overtredingen

Op grond van het wetsvoorstel worden de maximale boetes voor alle procedurele overtredingen aanzienlijk verhoogd. De maximale boete voor het zonder melding bij de NMa uitvoeren van een transactie die op grond van de fusiecontroleregels had moeten worden gemeld, wordt bijvoorbeeld verhoogd van € 4.500 naar € 450.000 of, als dat meer is, 10% van de omzet.

Boete aan opdrachtgever of feitelijke leidinggevende

Op dit moment kan een boete voor overtreding van de Mededingingswet worden opgelegd aan 'de rechtspersoon of natuurlijk persoon aan wie de overtreding kan worden toegerekend', waarbij de bestuurder van een rechtspersoon is uitgezonderd. Het

¹⁰ Tweede Kamer 2004-2005, 30 071, nr. 2.

¹¹ De Mededingingswet is gebaseerd op de Europese regels, maar doordat de Europese regels op dit punt zijn gewijzigd ongeveer tegelijk met de inwerkingtreding van de Mededingingswet, was de Mededingingswet eigenlijk direct al 'verouderd'.

wetsvoorstel voorziet nu in de mogelijkheid om ook een boete op te leggen aan de personen die binnen een rechtspersoon tot de overtreding opdracht hebben gegeven of daaraan feitelijk leiding hebben gegeven. Er is sprake van feitelijk leidinggeven als iemand (i) maatregelen ter voorkoming van de gedraging achterwege laat, hoewel hij daartoe bevoegd en redelijkerwijs gehouden is, en (ii) bewust de kans aanvaardt dat een bepaalde verboden gedraging zich voordoet, zodat hij die gedraging opzettelijk bevordert. Iemand kan worden beboet als opdrachtgever als hij een uitdrukkelijke last heeft gegeven voor het overtreden van een wettelijk voorschrift.

De boetes die aan feitelijk leidinggevend en opdrachtgevers kunnen worden opgelegd zijn niet gering, de maximale boete bedraagt € 450.000 per overtreding per persoon. Het doel van deze regeling is om managers en andere werknemers van bedrijven ervan te weerhouden om de materiële en formele bepalingen in de Mededingingswet te overtreden. De NMa wilde zelfs een stap verder gaan en had de minister geadviseerd om de mogelijkheid op te nemen om deze personen uit hun functie te ontzetten. De minister was echter van mening dat een bestuursverbod een te zware sanctie zou zijn.

Verjaring/verval overtreding

Op grond van het huidige artikel 64 Mededingingswet vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een boete voor overtreding van de Mededingingswet vijf jaar nadat de overtreding plaatsvond (of eindigde). Deze termijn kan niet worden gestuit. De Europese kartelverordening voorziet in een verjaringstermijn voor overtredingen die wel kan worden gestuit (door onderzoekshandelingen) waardoor zich de situatie kan voordoen dat een overtreding op grond van de Mededingingswet niet meer kan worden bestraft maar nog wel op grond van de kartelverordening. Dat werd onwenselijk geacht en in het voorstel is voorzien in een verjaringstermijn voor overtredingen van vijf jaar die kan worden gestuit door een handeling ter verrichting van een onderzoek of procedure met betrekking tot de overtreding.

Mr. D.R.A. Goris LL.M en mr. T. Kroeze zijn beide advocaat bij Loyens & Loeff B.V. te Amsterdam.